

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΩΝ BEST SELLERS
Οι Φόνοι της Κίσσας & Η Λέξη Είναι Φόνος

ΟΙ ΦΟΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΡΜΠΛ ΧΟΛ

anthony
horowitz

διόπτρα

ΟΙ ΦΟΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΡΜΠΛ ΧΟΛ

Μετάφραση:
ΧΡΙΣΤΙΑΝΝΑ
ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

anthony
horowitz

διόπτρα

Τίτλος πρωτοτύπου: Marble Hall Murders, Anthony Horowitz

Copyright © Anthony Horowitz, 2025. All rights reserved. Published by agreement with Curtis Brown Group Ltd.

© Για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ, 2026 / Εκδίδεται κατόπιν συμφωνίας με την Curtis Brown Group Ltd.

Πρώτη ελληνική ψηφιακή έκδοση: Μάρτιος 2026

Μετάφραση: Χριστιάννα Σακελλαροπούλου / Επιμέλεια κειμένου: Ντόση Ιορδανίδου / Προσαρμογή εξωφύλλου: Γιώργος Παναρετάκης, Εκδόσεις Διόπτρα / Ψηφιακή σελιδοποίηση: Έρση Σωτηρίου, Εκδόσεις Διόπτρα

Κεντρικά γραφεία: Αγ. Παρασκευής 40, 121 32 Περιστέρι, Τηλ.: 210 380 52 28, Fax: 210 330 04 39, Βιβλιοπωλείο Books & Life: Σόλωνος 93-95, 106 78 Αθήνα, Τηλ.: 210 330 07 74

www.dioptra.gr, e-mail: info@dioptra.gr

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή ανατύπωση μέρους ή του συνόλου του βιβλίου σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

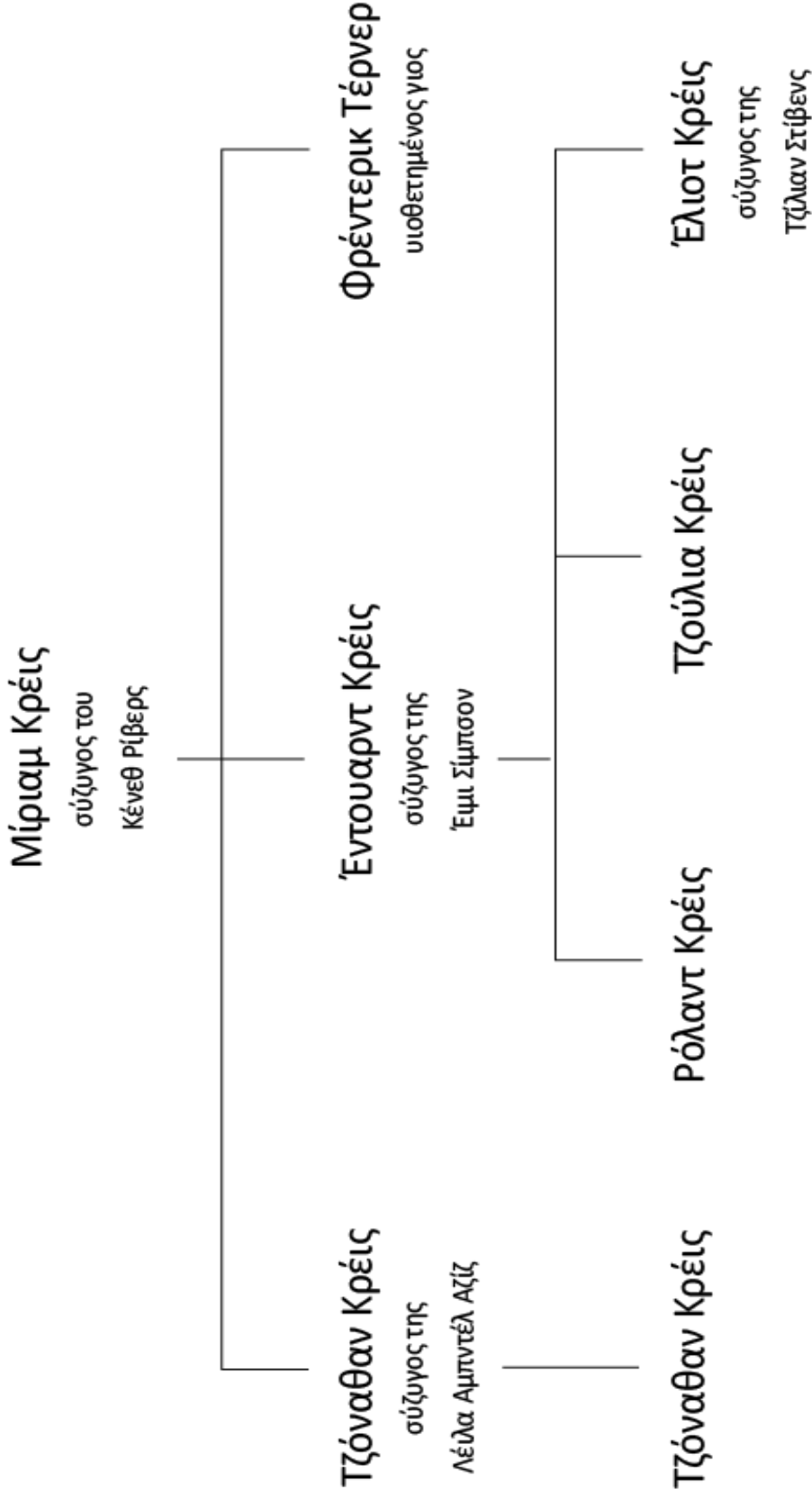
Απαγορεύεται η χρήση ή η αναπαραγωγή με οποιονδήποτε τρόπο μέρους ή όλου του βιβλίου για την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Τα δικαιώματα επί του παρόντος έργου διατηρούνται ρητά όσον αφορά την εξόρυξη κειμένων και δεδομένων (Άρθρο 4§3) Οδηγία (ΕΕ) 2019/790.

ISBN: 978-618-10-0259-0

Οι Φόνοι του Μαρμπλ Χολ είναι ένα αυτόνομο μυθιστόρημα – αλλά είναι επίσης το τρίτο βιβλίο σε μία σειρά που ξεκίνησε με τους *Φόνους της Κίσσας*. Οι αναγνώστες πρέπει να γνωρίζουν ότι η λύση στους *Φόνους της Κίσσας* αποκαλύπτεται σε αυτό το βιβλίο.

ΤΟ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΡΕΪΣ

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Στον Λίαντερ και στην Κόζιμα.
Ελπίζω να το διαβάσετε κάποια μέρα.

ΟΙ ΦΟΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΡΜΠΛ ΧΟΛ

ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Υπάρχει στ' αλήθεια το *χάπι εντ*;

Όταν σκέφτομαι τα βιβλία που αγαπούσα σε όλη μου τη ζωή, είναι πάντα το τελευταίο κεφάλαιο που με άφηνε με μια αίσθηση πληρότητας, που έκανε την όλη ιστορία να αξίζει τον κόπο. Ακόμα θυμάμαι την ανακούφιση που ένιωσα ως μικρό κοριτσάκι όταν η *Μαύρη Καλλονή*¹ βρήκε ασφάλεια και παρηγοριά στο Μπέρτγουικ Παρκ ή όταν η Μαίρη και ο Κόλιν βρέθηκαν να παίζουν μαζί στον υπέροχο μυστικό τους κήπο². Αργότερα, γύριζα πυρετωδώς τις σελίδες όταν η Έμα συνειδητοποίησε τελικά ότι ήταν ερωτευμένη με τον κύριο Νάιτλι³, και ξανά όταν η Τζέιν Έιρ γέννησε τον πρώτο της γιο με τον κύριο Ρότσεστερ⁴.

Έζησαν αυτοί καλά; Εννοείται! Πώς θα μπορούσε να διανοηθεί κανείς ότι συνέβη κάτι διαφορετικό; Ήταν μία βεβαιότητα που τροφοδοτούσε την αγάπη μου για τη λογοτεχνία, και δεν μου πέρασε ποτέ από το μυαλό ότι η Μαίρη και ο Κόλιν θα μεγάλωναν, θα τσακώνονταν και θα έπαιρναν χωριστούς δρόμους ή ότι η Μαύρη Καλλονή θα μοιραζόταν αναπόδραστα την ίδια τύχη –στο σφαγείο– με τον Μπόξερ στη *Φάρμα των Ζώων*, άλλο ένα βιβλίο που καταβρόχθισα στην εφηβεία μου. Πόσον καιρό θα έπαιρνε στην Έμα να γυρίσει στις παλιές της συνήθειες ή στον κύριο Ρότσεστερ να στάζει χολή ως ανάπηρος στη φροντίδα της Τζέιν;

Η μεγάλη χαρά στη μυθοπλασία είναι ότι, όσο προβληματικό και αν είναι το ταξίδι, η λύση είναι κατά κάποιον τρόπο αναπόφευκτη. Ακόμα κι όταν πεθαίνει ο κεντρικός χαρακτήρας –σκεφτείτε τη θυσία του Σίντνεϊ Κάρτον στην *Ιστορία δύο πόλεων* ή τη θλιβερή αναχώρηση του Μάικλ Χέντσαρντ στο τέλος του *Ο δήμαρχος του Κάστερμπριτζ*–, συνειδητοποιείς πως έτσι ακριβώς έπρεπε να γίνει και βρίσκεις παρηγοριά σε αυτό. «Αλλά δεν υπάρχει αλλαγή – έτσι πρέπει να είναι», όπως έγραψε ο Τόμας Χάρντι.

Η πραγματική ζωή, με όλες τις αποχρώσεις και την πολυπλοκότητά της, δεν είναι το ίδιο, κι αυτό ισχύει ιδιαίτερα στον εικοστό πρώτο αιώνα. Οι κακοί άνθρωποι ευημερούν. Οι καλοί πάνε άπατοι. Διαβάζεις τις

εφημερίδες ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πολύ εύκολα πιστεύεις ότι δεν υπάρχει δικαιοσύνη στον κόσμο και απολύτως κανείς δεν είναι ευτυχισμένος.

Πίστευα ότι ο Αντρέας κι εγώ θα μέναμε για πάντα μαζί. Τον αγαπούσα και, παρόλο που υπήρξαν περιπτώσεις που θέλαμε να στραγγαλίσουμε ο ένας τον άλλο, πίστευα ειλικρινά ότι είχα προσαρμοστεί στην Κρήτη και είχα παραδοθεί στο Αιγαίο Πέλαγος, στα ελαιόδεντρα, στον υπόκωφο ήχο από τα κουδούνια των κατσικιών, στα υπέροχα ηλιοβασιλέματα και δείπνα με φίλους στα μεγάλα μακρόστενα τραπέζια κάτω από τις μπουκαμβίλιες. Ήταν το δικό μου χάπι εντ – ή θα ήταν, αν η ζωή μου ήταν βιβλίο.

Αλλά δεν εγκλιματίστηκα ποτέ στην Κρήτη. Θα μπορούσα να μένω εκεί μία εβδομάδα, έναν μήνα, ακόμα κι έναν χρόνο... αλλά όλη μου τη ζωή; Έβλεπα τις πολύ ηλικιωμένες γυναίκες να κάθονται έξω από τα σπίτια τους ντυμένες στα μαύρα από την κορυφή ως τα νύχια και σκεφτόμουν, έτσι θα γίνω κι εγώ; Η λαϊκή της Τετάρτης, η συγκομιδή ελιάς στο τέλος Οκτώβρη, ονομαστικές γιορτές με τούρτες και κουλουράκια, γάμοι και βαφτίσεις, με το ίδιο πάντα πακέτο πυροτεχνημάτων. Απλά δεν μου ταίριαζε. Υπήρχαν φορές που σχεδόν μισούσα την ομορφιά του τοπίου που με κρατούσε αιχμάλωτη και έπιανα τον εαυτό μου να αναρωτιέται πόση ζωή έχανα στην άλλη πλευρά του φεγγαριού. Σε νησί βρισκόμουν, άλλωστε. Κάθε πρωί πήγαινα για κολύμπι στο εκθαμβωτικά γαλάζιο νερό κι επέστρεφα με την αόριστη αίσθηση ότι έπρεπε να είχα κολυμπήσει ακόμα πιο μακριά.

Κόντρα σε όλους τους οιωνούς, το ξενοδοχείο Πολύδωρος που είχε αγοράσει ο Αντρέας και τον είχα βοηθήσει να λειτουργήσει πήγαινε εξαιρετικά καλά. Όλα τα δωμάτια ήταν κλεισμένα για όλη τη σεζόν, η παραθαλάσσια βεράντα ήταν γεμάτη μέρα νύχτα, και ο Αντρέας είχε αρχίσει να σκέφτεται την αγορά ενός δεύτερου ακίνητου στην άλλη μεριά του Αγίου

Νικολάου, κοντά στην παραλία Αμμούδι. Αυτό είχε φέρει πίσω στο κάδρο τον ξάδερφο και επιχειρηματικό του εταίρο τον Γιάννη, και οι δυο τους φαίνονταν να μη χορταίνουν ποτέ ο ένας τη συντροφιά του άλλου, γεγονός που με έκανε να νιώθω όλο και πιο πολύ σαν παρείσακτη. Τώρα

πλέον δούλευα ως εξωτερική επιμελήτρια (ελεύθερη επαγγελματίας) σε έναν καινούριο εκδοτικό οίκο, τις εκδόσεις Κόστον, ολοκληρώνοντας το τελευταίο μέρος μιας πολύ καλής τριλογίας σκανδιναβικού νουάρ μυστηρίου. Είχε στ' αλήθεια νόημα να κάνω τη δουλειά στο μπαλκόνι του δωματίου μου, να στέλνω τις σημειώσεις μου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και να συνδιαλέγομαι μέσω Zoom; Μα τι έκανα; Το κεφάλι μου ήταν στο Λονδίνο, ενώ η καρδιά μου δεν ήταν πλέον στην Κρήτη.

Αχ, Θεούλη μου. Όλο αυτό ακούγεται σαν ατέλειωτη γκρίνια, και δεν το θέλω καθόλου. Απλώς προσπαθώ να εξηγήσω τον λόγο που αποφάσισα ότι είχα φτάσει στο μη περαιτέρω και είχε έρθει πια ο καιρός να γυρίσω στα πάτρια εδάφη. Ο Αντρέας με οδήγησε στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου και, παρότι μοιραστήκαμε μια τελευταία, θερμή αγκαλιά έξω από την αίθουσα αναχωρήσεων, ξέραμε κι οι δυο ότι ήταν η σωστή απόφαση και ότι, αν και θα μέναμε παντοτινά φίλοι, δεν ήμασταν πλέον ερωτευμένοι. Όχι ο ένας με τον άλλο τουλάχιστον. Από την ώρα κιόλας που το αεροπλάνο ανηφόριζε για τα τριάντα χιλιάδες πόδια, σκεφτόμουν όλες τις φανταστικές στιγμές που ζήσαμε μαζί, και υπήρχε ένας σχεδόν σωματικός πόνος καθώς οι αναμνήσεις σαρώνονταν από το πανίσχυρο ρεύμα αέρα. Αλλά ήξερα ότι έκανα το σωστό. Ήμουν πενήντα πέντε χρονών και ξανάρχιζα από το μηδέν.

Γύρισα πίσω στο Κράουτς Εντ, στο βόρειο Λονδίνο. Εκεί έμενα τότε που πρωτογνωριστήκαμε με τον Αντρέα κι εκεί αισθανόμουν άνετα. Γνώριζα πολύ κόσμο στην περιοχή και ήταν βολικά για το Σάφολκ, αν ήθελα να οδηγώ ως εκεί για να βλέπω την αδελφή μου την Κέιτι. Είχα πουλήσει το παλιό μου διαμέρισμα για να αγοράσουμε το ξενοδοχείο, αλλά δεν τα πήγα κι άσχημα σε τελική ανάλυση. Ο Αντρέας μού επέστρεψε το αρχικό μου κεφάλαιο με τόκους και, από την ώρα που πρόσθεσα τις οικονομίες μου και έπεισα την τράπεζα να μου χορηγήσει ένα ενυπόθηκο δάνειο που μόλις μπορούσα να φέρνω βόλτα, εξασφάλισα αρκετά για να αγοράσω ένα διαμέρισμα λίγα τετράγωνα πιο κάτω από το σημείο όπου ζούσα πριν. Ήταν ένα υπόγειο οροφδιαμέρισμα με δύο υπνοδωμάτια (εκ των οποίων το ένα θα το μετέτρεπα σε γραφείο), καθιστικό με ενιαία κουζίνα σε αξιοπρεπείς διαστάσεις, κι ένα μικρό λουτρό χωμένο κάτω από τη σκάλα που οδηγούσε στα δύο διαμερίσματα πάνω από το δικό μου. Το καμάρι

του διαμερίσματος ήταν ο πλακοστρωμένος με σχιστόλιθο κήπος έξω από τις διπλές μπαλκονόπορτες, με έναν τοίχο καλυμμένο με κισσό και αρκετό πράσινο για να μου δημιουργεί την ψευδαίσθηση ότι ζούσα σε μια γωνίτσα της εξοχής. Από τον δρόμο τον χώριζε μία αυλόπορτα που έτριζε, καθιστώντας τον έναν κατάδικό μου μυστικό κήπο. Μέχρι και μια θολή λιμνούλα με δύο χρυσόψαρα διέθετε. Τα βάφτισα Ηρώ και Λέανδρο, από την αρχαία ελληνική μυθολογία.

Οι τρεις επόμενοι μήνες πέρασαν σαν αστραπή. Είχα φτάσει έγκαιρα για την ανοιξιιάτικη περίοδο εκπτώσεων, οπότε επιδόθηκα σε ένα όργιο αγορών που περιλάμβανε έπιπλα και διακοσμητικά, εξοπλισμό κουζίνας – κατσαρόλες, τηγάνια, ποτήρια... τα πάντα όλα, συμπεριλαμβανομένου και του νεροχύτη. Βρήκα μία ομάδα ντόπιων μαστόρων να μου εγκαταστήσουν καινούριο μπάνιο και να ξαναβάψουν κάποια από τα δωμάτια. Όσο για μένα, έπρεπε να αγοράσω μια ολόκληρη καινούρια γκαρνταρόμπα, αφού τίποτα απ' ό,τι φορούσα στην Κρήτη δεν «στεκόταν» στο Λονδίνο, κι έπειτα πήγα κι αγόρασα μία ολότελα περιττή ντουλάπα-αντίκα για να τα βάλω όλα μέσα. Τσακώθηκα με υδραυλικούς και ηλεκτρολόγους και πέρασα ώρες σε τηλεφωνική αναμονή, ξεροσταλιάζοντας για να μιλήσω με παρόχους ίντερνετ και ασφαλιστικούς πράκτορες. Το καλύτερο απ' όλα ήταν ότι ξαναπήρα στα χέρια μου το αμάξι μου, την παλιά μου MGB Roadster, την οποία δεν βρήκα ποτέ το κουράγιο να πουλήσω, ίσως επειδή ενδόμυχα ήξερα πως θα μου ξαναχρειαζόταν μια μέρα. Μόνο οδηγώντας την έξω από το εξωφρενικά ακριβό σπίτι της στο στεγασμένο πάρκινγκ της Κινγκς Κρος και προσπερνώντας χαρωπά ένα περιπολικό στο Χάιγκεϊτ Χιλ, συνειδητοποίησα πόσο λογικά ενήργησα που την κράτησα και πόσο σημαντικό κομμάτι της ζωής μου είχε γίνει.

Επισκέφτηκα τους φίλους μου και πήγα σε κάνα δυο παρουσιάσεις βιβλίων για να αναγγείλω στον κόσμο ότι είχα επιστρέψει οριστικά. Οδήγησα ως πάνω στο Σάφολκ και έμεινα με την Κέιτι, που είχε χωρίσει στο μεταξύ και ζούσε, όπως κι εγώ, σε καινούριο σπίτι. Έβγαινε με κάποιον από το φυτώριο όπου δούλευε, και δεν την είχα ξαναδεί ποτέ πιο ευτυχισμένη ή σίγουρη για τον εαυτό της. Με έπεισε να υιοθετήσω έναν ενήλικο γάτο που δεν ήθελα και υποχώρησα μόνο όταν μου υποσχέθηκαν

από το καταφύγιο αδέσποτων ότι δεν θα καταβρόχθιζε τα χρυσόψαρα. Άρχισα να διαβάζω Τζέιμς Τζόις, κάτι που προσπαθούσα να κάνω από τότε που παράτησα το πανεπιστήμιο. Και τελείωσα την επιμέλεια που είχα αναλάβει, αναδιατάσσοντας κάποιες πληροφορίες σε αυτό που θα περιέγραφε εύστοχα κανείς σαν τον απόλυτο θρίαμβο της Politisjefinspector⁵ Χάιντι Γκούντερσεν της νορβηγικής αστυνομίας.

Ξύπνησα το πρωί μιας Δευτέρας του Ιουνίου με τον ήλιο να πλημμυρίζει το δωμάτιο και τον Χιούγκο (τον γάτο) να με παρακολουθεί από τη μικρή πολυθρόνα που είχε κατοχυρώσει ως μόνιμη κατοικία του. Διάβασα είκοσι σελίδες από τους *Δουβλινέζους*, έριξα μια ματιά στην εφημερίδα στο iPad μου, κι έπειτα έκανα ντους κι έφαγα πρωινό. Αυτή ήταν η ώρα που μου έλειπε πάντα ο Αντρέας. Ήταν παράξενο, αλλά, για κάποιον ακατανόητο λόγο, το να σηκωθώ μόνη από το κρεβάτι μου ήταν ανέκαθεν πιο αποκαρδιωτικό από το να ξαπλώσω μονάχη. Άναψα τον βραστήρα κι έπαιρνα το βάζο με τον καφέ, όταν χτύπησε το κινητό μου.

Ήταν ο Μάικλ Φλιν, ο ιδιοκτήτης των εκδόσεων Κόστον, άρα το αφεντικό μου. Τον γνώριζα μόνο μέσω Zoom και μπορούσα εύκολα να φέρω στο μυαλό μου το στρογγυλό πρόσωπό του, τα αραιωμένα μαλλιά και τα γυαλιά που κρέμονταν από ένα κορδόνι επειδή μονίμως τα έχανε, απ' ό,τι μου έλεγε. Συνήθως φορούσε σακάκι και γραβάτα, αλλά, ποιος ξέρει, θα μπορούσε να είναι γυμνός από τη μέση και κάτω όσο μιλούσαμε σε τηλεδιάσκεψη. Εδώ δεν ήμουν καν σίγουρη ότι είχε πόδια.

«Πώς πάνε τα πράγματα;» με ρώτησε. Του είχα πει ότι είχα επιστρέψει στο Λονδίνο, αλλά είχαμε μιλήσει μόνο κάνα δυο φορές από τότε που είχα φτάσει.

«Είμαι μια χαρά, ευχαριστώ», απάντησα.

«Και το καινούριο σπίτι;»

«Είναι διαμέρισμα, όχι μονοκατοικία. Αλλά είμαι πολύ ευχαριστημένη εδώ. Είναι ακριβώς ό,τι χρειάζομαι.»

«Χαίρομαι που το ακούω. Κοίτα, ξέρω ότι είναι κάπως ξαφνικό, όμως, θα μπορούσες να έρθεις από το γραφείο σήμερα;»

«Έλαβες το βιβλίο της Γκούντερσεν που σου έστειλα;»

«Ναι. Είναι τέλειο. Αλλά προέκυψε κάτι άλλο, και οφείλω να πω ότι είσαι ιδανική για να το αναλάβεις.»

«Μπορείς να μου το στείλεις;»

Έπεσε μια σύντομη σιωπή στην άλλη άκρη της γραμμής. «Δεν είναι τόσο εύκολο. Θεωρώ ότι θα 'πρεπε να κάνουμε μια κουβέντα πριν. Αν έρθεις κατά το μεσημεράκι, θα μπορούσαμε να φάμε μαζί».

«Δεν σου κρύβω ότι μου κέντρισες το ενδιαφέρον, Μάικλ. Θα είμαι εκεί στις δώδεκα. Αλλά δεν θα μου δώσεις ούτε μία γενική ιδέα με τι έχει να κάνει;»

Άλλη μία παύση.

«Με τον Άττικους Πυντ», απάντησε και έκλεισε τη γραμμή.

---

[1](#) Πρόκειται για το ομότιτλο μυθιστόρημα της Αγγλίδας Άννας Σιούελ, που εκδόθηκε το 1877, και είναι η φανταστική αυτοβιογραφία της Μαύρης Καλλονής, ενός καλοαναθρεμμένου και ευγενικού αλόγου, που όμως σπάει το πόδι του εξαιτίας ενός μεθυσμένου σεΐζη και καταντάει να σέρνει άμαξες. (ΣτΕ)

[2](#) Πρόκειται για το βιβλίο *Ο μουσικός κήπος* της Φράνσες Χότζσον Μπάρνερ (1849 -1924), Βρετανο-αμερικανίδας μυθιστοριογράφου και θεατρικής συγγραφέα. Κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδ. Διόπτρα, μτφρ. Α. Πιπίνη, 2024. (ΣτΕ)

[3](#) Στο βιβλίο *Έμμα* της δημοφιλούς Βρετανίδας Τζέιν Όστιν (1775-1817). (ΣτΕ)

[4](#) Πρόκειται για το δημοφιλές βιβλίο της Βρετανίδας Σαρλότ Μπροντέ (1816-1855) *Τζέιν Έιρ*. (ΣτΕ)

[5](#) Νορβηγικά στο πρωτότυπο: επικεφαλής επιθεωρήτρια. (ΣτΜ)

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Οι εκδόσεις Κόστον είχαν την έδρα τους στο τέρμα των Κήπων της Αποβάθρας Βικτόρια, σε μια περιοχή που δεν φημίζεται τόσο για τους λογοτεχνικούς συσχετισμούς της. Καταλάμβανε ένα σύγχρονο συγκρότημα γραφείων που εκτεινόταν σε τέσσερα πατώματα, με είσοδο που παρέπεμπε σε αεροδρόμιο, καφετέρια στο ισόγειο και ανελκυστήρες που χρειαζόσουν μαγνητική κάρτα για να τους χρησιμοποιήσεις. Όπως διέσχιζα τον χώρο υποδοχής, με εξώφυλλα βιβλίων να προβάλλονται σε τηλεοπτικές οθόνες, αλλά ούτε ένα χειροπιαστό βιβλίο εμφανές τριγύρω, συνειδητοποίησα πόσο μεγάλο μέρος της καριέρας μου ήταν ήδη πίσω μου. Είχαν παρέλθει οι εποχές του ανεξάρτητου εκδότη χωμένου σε ένα ήσυχο δρομάκι, με ένα τεράστιο θυρόφυλλο για είσοδο στην πρόσοψη και τρίφατσα παράθυρα με εξώστες. Είχα περάσει έντεκα χρόνια στον Κλόβερλιφ και είχα συνηθίσει τους στενούς διαδρόμους με τον ελλιπή φωτισμό και τα γραφεία που θαρρείς και είχαν σχεδιαστεί σκόπιμα ούτως ώστε, όσο ανώτερος ήσουν στην ιεραρχία, τόσο πιο δύσκολο ήταν να σε βρουν. Από την άλλη μεριά, όταν κειτόμουν ημιλιπόθυμη στο πάτωμα, με τις φλόγες να υψώνονται και να καταβροχθίζουν τα πάντα γύρω μου, συνειδητοποίησα ότι η ξυλεπένδυση, τα σκονισμένα χαλιά και οι κουρτίνες που επισφράγιζαν την αισθητική του χώρου και πάντα με γοήτευαν θα γίνονταν τώρα –κυριολεκτικά, όμως– η θανατική μου καταδίκη και ότι, αν επιβίωνα, ίσως ήταν καιρός να αναθεωρήσω. Οι ενιαίοι χώροι με τις διαδοχικές σειρές γραφείων που απομονώνονταν με γυάλινα διαχωριστικά, η πανομοιότυπη επίπλωση και ο φωτισμός, όλα σχεδιασμένα έτσι ώστε να ενισχύουν την ευεξία των υπαλλήλων, μπορεί να μην ήταν ακριβώς στο πνεύμα του Τ. Σ. Έλιοτ ή του Σόμερσετ Μομ, αλλά τουλάχιστον δεν θα σε σκότωναν.

Τέλος πάντων, δεν είναι η αρχιτεκτονική ή η επίπλωση που διακρίνουν τον έναν εκδότη από τον άλλον. Είναι οι άνθρωποι. Και, μπαίνοντας στις εκδόσεις Κόστον λίγο πριν τις δώδεκα το μεσημέρι, ήταν η Τζάνετ η

ρεσεψιονίστ, που δεν με είχε ξαναδεί ποτέ ως τώρα, αλλά ήξερε ότι θα ερχόμουν και με υποδέχτηκε σαν παλιά φίλη, που με έκανε να νιώσω σαν στο σπίτι μου. Μου παρείχε το αναπόφευκτο κορδόνι με την πλαστική ταυτότητα επισκέπτη, άνοιξε τις θύρες ασφαλείας τύπου αεροδρομίου και προγραμματίσε τον ανελκυστήρα για να με πάει εκεί που έπρεπε να πάω.

Ο Μάικλ Φλιν με περίμενε στον τέταρτο όροφο χωρίς τη γραβάτα, αλλά, ευτυχώς, με παντελόνι και κάτω άκρα. Αν και δεν είχαμε ξαναβρεθεί ποτέ από κοντά, δεν ήμασταν ακριβώς άγνωστοι, και υπήρξε ένας απειροελάχιστος δισταγμός όσο αμφιταλαντευόμασταν μεταξύ χειραψίας και ενός πιο σύγχρονου εναγκαλισμού, για να καταλήξουμε τελικά στο δεύτερο. Αφού ολοκληρώθηκε και αυτό το τελετουργικό, με οδήγησε σε έναν διάδρομο με ράφια με βιβλία στη μία μεριά, ενώ στην άλλη ήταν ένα πλήθος ανθρώπων με τζιν και κοντομάνικα μπλουζάκια, σκυμμένοι πάνω σε οθόνες υπολογιστή, με άσπρα ακουστικά-ψείρες καρφωμένα στα αφτιά τους, όλοι τους το λιγότερο δύο δεκαετίες νεότεροι από μένα.

Είχε κλείσει μια αίθουσα συσκέψεων, όπου καθίσαμε αντικριστά σε ένα τραπέζι που παραήταν μεγάλο για δύο άτομα, περικυκλωμένο με άδειες καρέκλες. Παρατήρησα αμέσως ότι, μαζί με την κανάτα-θερμός με καφέ, το γάλα και τα μπισκότα, είχε μια εκτύπωση να με περιμένει, με ένα σημειωματάριο από πάνω που κάλυπτε ακριβώς τον τίτλο και το όνομα του συγγραφέα – επίτηδες, υπέθεσα. Αυτός ήταν ο λόγος που ήθελε να με δει.

«Καλοσύνη σου που ήρθες, Σούζαν», άρχισε. «Να σου βάλω λίγο καφέ;»
«Ναι, ευχαριστώ».

Ο καφές μπορεί να περίμενε εκεί καμιά ώρα, μα και πάλι βγήκε αχνιστός. Ο πραγματικός Μάικλ Φλιν μού ήταν ήδη πιο συμπαθής από την εικονική του παρουσία. Είχε μια αδαμάντινη ποιότητα. Δεν ήταν τυχαία άλλωστε τόσο ψηλά στην κλίμακα μιας εταιρείας που απασχολούσε περισσότερους από εκατό ανθρώπους. Ταυτόχρονα όμως, ήταν χαμηλότερων τόνων και ίσως πιο ανθρώπινος απ' όσο φαινόταν στις διαδικτυακές συζητήσεις μας. Αυτό είναι το χειρότερο με το Zoom: προσφέρει εικόνα και ήχο, αλλά απομυζά οτιδήποτε άλλο.

«Πώς αισθάνεσαι που είσαι πίσω στο Λονδίνο;» με ρώτησε. Είχε τον κοφτό τόνο ρεπόρτερ του BBC στην εποχή του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου.

«Παράξενα».

«Είναι οριστικό;»

«Πιστεύω πως ναι».

«Λοιπόν, αυτό είναι σπουδαίο νέο για εμάς. Έχεις κάνει εκπληκτική δουλειά για μας στην Κρήτη, αλλά πιστεύω ότι θα προκύψουν πολύ καλύτερες ευκαιρίες για σένα από τη στιγμή που θα σε έχουμε πιο άμεσα διαθέσιμη».

«Αυτό σημαίνει ότι μπορώ να ξεκινήσω να δουλεύω για σας με πλήρη απασχόληση;» ρώτησα. Ως εξωτερική συνεργάτιδα, πληρωνόμουν με την ώρα – ή ίσως με τη λέξη–, και δεν είχα επιδόματα ούτε ασφαλιστική κάλυψη.

Βλέποντας τα μάτια του να στενεύουν, αναρωτήθηκα μήπως ενοχλήθηκε από την αμεσότητά μου. «Φοβάμαι ότι αυτό δεν είναι δυνατό αυτή τη στιγμή», απάντησε. «Αλλά, όπως σου ανέφερα στο τηλέφωνο, έχουμε ένα εγχείρημα για σένα – και αν πάει καλά, θα ήμασταν ανοιχτοί σε διαπραγματεύσεις».

«Τον Άττικους Πυντ», είπα.

«Ακριβώς». Είχε καταστήσει σαφές ότι αυτός έκανε κουμάντο και σε αυτή τη βάση ήθελε να εξελιχτεί η σχέση μας. «Όπως ξέρεις, οι εκδόσεις Οράιον αγόρασαν τα δικαιώματα για τα εννέα μυθιστορήματα που έγραψε ο Άλαν Κόνγουεϊ και τα επανεξέδωσε. Τα πήγαν απρόσμενα καλά, πόσο μάλλον όταν αποτελεί πλέον κοινό μυστικό ότι ο Άλαν δεν έτρεφε τον ελάχιστο σεβασμό για τον ήρωα που είχε δημιουργήσει – ή ακόμα και τους αναγνώστες του».

«Και λίγα λες».

«Ε... ναι». Μου έριξε μια ματιά συμπόνιας. «Ξέρω ότι δεν περνούσες πολύ καλά όσο δούλευες μαζί του».

«Δεν περνούσα καθόλου καλά όσο δούλευα μαζί του. Και πάλι όμως, χαίρομαι που τα βιβλία σημείωσαν επιτυχία».

Ήταν αλλόκοτο να σκέφτομαι πώς μία τυχαία συνάντηση σχεδόν τρεις δεκαετίες πριν θα κατέληγε σε αυτό που, από κάθε άποψη, είχε αναδειχτεί σε εκδοτικό φαινόμενο. Ο Άλαν είχε ξεκινήσει σαν φιλόλογος σε ιδιωτικό σχολείο όπου έτυχε να φοιτούν ο ανιψιός και η ανιψιά μου. Ήδη από τότε ήταν αντιπαθής, γεγονός που θα έπρεπε να με έχει

προϊδεάσει. Τα δεκάχρονα παιδιά έχουν έναν τρόπο να αξιολογούν ενστικτωδώς πρόσωπα και πράγματα. Μερικές φορές σκέφτομαι ότι η Κέιτι μου τον είχε συστήσει ακριβώς επειδή ήλπιζε ότι θα τον έπειθα να παραιτηθεί από την καριέρα του εκπαιδευτικού.

Και αυτό ακριβώς είχε συμβεί. Διάβασα το χειρόγραφο του και, αν και χρειαζόταν δουλειά, το *Άττικους Πυντ, Ερευνητής* έγινε αμέσως μπεστ σέλερ και λάνσαρε μία σειρά βιβλίων που θα πουλούσε δεκαοχτώ εκατομμύρια αντίτυπα παγκοσμίως, αποφέροντας στον συγγραφέα τους μία τεράστια περιουσία. Τα βιβλία του είχαν μεταφραστεί σε καμιά τριανταριά γλώσσες και, μαζί με κάμποσα λογοτεχνικά βραβεία, του είχε απονεμηθεί ένα αργυρό μετάλλιο και η ιδιότητα του επίτιμου δημότη της Χαϊδελβέργης. Είχε παραιτηθεί από το Σχολείο Γούντμπριτζ και είχε αγοράσει μία έπαυλη έξω από το Φράμλιγχαμ, μετονομάζοντάς τη σε Άμπι Γκρέιντζ⁶ – που όλως τυχαίως είναι ο τίτλος ενός διηγήματος του Σέρλοκ Χολμς και δηλώνει κάτι για την αυτοεικόνα του. Το BBC βρισκόταν ένα βήμα πριν εγκρίνει την παραγωγή μίας σειράς οχτώ επεισοδίων με τίτλο *Οι περιπέτειες του Άττικους*, και μάλιστα με πρωταγωνιστή τον Μαντς Μίκελσεν – αλλά όλα αυτά πήγαν κατά διαόλου όταν ο Άλαν σκοτώθηκε αφού τον γκρέμισαν από τον πύργο της πολυτελούς έπαυλής του.

Ο Άλαν δεν με είχε προσκαλέσει ποτέ στο Άμπι Γκρέιντζ, αλλά, έτσι κι αλλιώς, οι δυο μας δεν τα πηγαίναμε ποτέ καλά. Έχω γνωρίσει συγγραφείς που δεν εμπιστεύονται τον επιμελητή τους, όμως δεν έτυχε ποτέ να συναντήσω κάποιον που του εναντιωνόταν τόσο πεισματικά. Κάθε πρόταση που έκανα, κάθε περικοπή, κάθε ερώτηση κατέληγε απaráβατα σε λογομαχία, αλλά μόνο αργότερα συνειδητοποίησα ότι δεν ήταν απόρροια προσωπικής αντιπάθειας για μένα. Ήταν απέχθεια για τα βιβλία που ένιωθε αναγκασμένος να γράφει. Για να είμαστε σαφείς, ήθελε να είναι ο Σαλμάν Ρούσντι, όχι η Αγκάθα Κρίστι – όμως αυτό δεν επρόκειτο να συμβεί ποτέ. Ήταν εγκλωβισμένος στον εαυτό του.

«Τέλος πάντων, καταφέραμε να αποσπάσουμε ένα πλεονέκτημα έναντι της Οράιον», συνέχισε ο Μάικλ. «Κάποιος εδώ στις εκδόσεις Κόστον είχε τη φαινή ιδέα να αναθέσουμε σε έναν συγγραφέα ένα καινούριο μυθιστόρημα του Άττικους Πυντ».

«Χωρίς τον Άλαν», είπα.

«Ακριβώς. Ένα μυθιστόρημα-σίκουελ». Συνέχισε βιαστικά, για να μην προλάβω να τον διακόψω: «Πέτυχε μια χαρά με τον Τζέιμς Μποντ και τον Σεμπάστιαν Φοκς. Σίγουρα ξέρεις ότι το *Χορεύοντας με τον Διάβολο* ήταν το βιβλίο με τις ταχύτερες πωλήσεις μετά τον Χάρι Πότερ... τουλάχιστον ως τη στιγμή που εμφανίστηκε ο Ρίτσαρντ Όσμαν. Έπειτα, υπάρχουν οι καινούριες νουβέλες του Ηρακλή Πουαρό, του Σέρλοκ Χολμς, του Τζιβς και του αφεντικού του, του Γούστερ², το *Γυρίστε τον Γαλαξία με στοστόπ...*» Χαμογέλασε. «Η ωμή αλήθεια είναι ότι κανείς δεν δίνει πεντάρα για τον Άλαν Κόνγουεϊ, και ο Άττικους Πυντ μπορεί να τα πάει περίφημα χωρίς αυτόν».

Το είχε θέσει ψυχρά, ίσως, αλλά είχε δίκιο. Είναι παράξενο πώς οι λογοτεχνικοί χαρακτήρες μπορούν να γίνουν μεγαλύτεροι από τους δημιουργούς τους, αλλά η δημοφιλής μυθοπλασία βρίθει από δαύτους. Ήταν ένας από τους λόγους που ο Κόναν Ντόιλ γκρεμοτσάκισε τον Σέρλοκ Χολμς στους καταρράκτες Ράιχενμπαχ: μια αίσθηση ότι τα πραγματικά του ταλέντα επισκιάζονταν από τον δημοφιλή ήρωά του. Τόσο ο Α. Α. Μίλνε όσο και ο γιος του Κρίστοφερ Ρόμπιν κατέληξαν να μισήσουν τον *Γουίνι το Αρκουδάκι*, ενώ ο Πίτερ Παν άφηνε στοίβα τα πτώματα πίσω του. Τι κοινό έχουν η Μαίρη Πόπινς, ο Ταρζάν, ο Μάγος του Οζ και ο Κόμης Δράκουλας; Τους γνωρίζει ο μισός κόσμος, αλλά μάλλον θα δυσκολευόταν να ονομάσει τους συγγραφείς που τους δημιούργησαν.

«Ήρθαμε σε επαφή με τον Τζέιμς Τέιλορ πριν από έξι μήνες», μου είπε ο Μάικλ. «Τον γνωρίζεις, νομίζω. Ήταν ο σύντροφος που συζούσε με τον Άλαν και κληρονόμησε το σπίτι, τα λεφτά και τα πνευματικά δικαιώματα των έργων του. Του κάναμε μια προσφορά για δικαίωμα προαίρεσης για τρία καινούρια μυθιστορήματα. Απορώ πώς δεν το σκέφτηκαν στις εκδόσεις Οράιον, εμείς πάντως πείσαμε τον Τζέιμς ότι θα κάναμε καλύτερη δουλειά έτσι κι αλλιώς. Μήπως έτυχε να δεις τα καινούρια εξώφυλλα που έβαλαν στις επανεκτυπώσεις τους; Εντελώς άοσμα και άγευστα! Όχι ότι ο Τζέιμς σκοτίζεται για τέτοιες ασήμαντες λεπτομέρειες όπως το στιλ και η παρουσίαση. Το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι το νούμερο στην απόδειξη. Του κάναμε μία πολύ γενναιόδωρη προσφορά

και του παραχωρήσαμε μία θέση συμβούλου στην ομάδα. Δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευτυχισμένος».

Τίποτ' απ' όλα αυτά δεν με ξάφνιασε. Είχα γνωρίσει καλά τον Τζέιμς, πρώτα όταν έφτασα στο Σάφολκ ψάχνοντας το τελευταίο κεφάλαιο των *Φόνων της κίσσας*, και ξανά αργότερα, όταν είχα επιστρέψει στην Αγγλία προσπαθώντας να βρω την απάντηση σε μία ανθρωποκτονία οχτώ ετών που είχε συγκαλυφθεί στο *Ακούσιος μάρτυρας*, το τρίτο βιβλίο της σειράς. Στα είκοσι κάτι χρόνια του, ο Τζέιμς δούλευε ως συνοδός ανδρών στο Λονδίνο. Του είχαν συστήσει τον Άλαν, ο οποίος ήταν παντρεμένος και δεν είχε αποκαλύψει την ομοφυλοφιλία του εκείνη την εποχή και, για να πούμε και του στραβού το δίκιο, ο Τζέιμς τον βοήθησε να αποδεχτεί τη σεξουαλικότητά του και πιθανότατα έφερε στην επιφάνεια ό,τι καλύτερο υπήρχε μέσα του. Και σίγουρα ανταμείφθηκε αδρά γι' αυτό. Εγκαταστάθηκε στο Άμπι Γκρέιντζ μαζί με τον Άλαν και, όπως ακριβώς είπε ο Μάικλ, κατέληξε να κληρονομήσει τα πάντα. Ο Τζέιμς ήταν αγενής, αναίσχυντος, με τάση στην απιστία, εγωκεντρικός και άσωτος – κι ωστόσο, εγώ τον συμπάθησα. Την τελευταία φορά που τον είχα δει, πήγαμε για γεύμα στο Le Carrice και, εκτός του ότι πλήρωσε τον λογαριασμό, μου έδωσε κάποια από τα στοιχεία που χρειαζόμουν για να εξιχνιάσω τον φόνο του Φρανκ Πάρις και την εξαφάνιση της Σέσιλι Τρεχέρν. Θα ήταν χαρά μου να τον ξαναδώ.

«Σίγουρα δεν έχουμε ανάγκη τον Άλαν Κόνγουεϊ», κατέληξε ο Μάικλ.

«Μπορεί και να ισχύει αυτό», συμφώνησα. «Εγώ δεν θα μπορούσα να ξαναδουλέψω μαζί του πάντως. Αλλά, ακόμα κι έτσι, θα είναι δύσκολο εγχείρημα. Οι υποθέσεις του ήταν ευφυείς. Οι διάλογοι ήταν ρεαλιστικοί, και μου άρεσαν οι ήρωές του. Όσο δυσάρεστο κι αν μου είναι να το παραδεχτώ, ήταν χαρισματικός συγγραφέας... τουλάχιστον όταν δεν προσπαθούσε να δημιουργήσει το επόμενο Σύγχρονο Κλασικό της Penguin®». Έριξα μια ματιά στο χειρόγραφο. Ο τίτλος και το όνομα του συγγραφέα παρέμεναν καλυμμένα. «Αυτό είναι το καινούριο βιβλίο, υποθέτω», είπα.

«Οι πρώτες τριάντα χιλιάδες λέξεις. Πρόκειται μάλλον για έργο σε εξέλιξη».

«Βλέπω μου το εκτύπωσης».

Ήταν ένα είδος αστείου μεταξύ μας. Προφανώς έχω παλιομοδίτικες συνήθειες, αλλά ο Μάικλ ήξερε ότι προτιμούσα να δουλεύω πάνω στο χαρτί. Στην εποχή μας, τα πάντα γίνονται μέσω της οθόνης του υπολογιστή, αλλά εγώ ένιωθα πάντα ότι το χειρόγραφο έχει στενότερη συνάφεια με το τελειωμένο βιβλίο και απολαμβάνω τη φυσική επαφή όταν κάνω τις αλλαγές μου. Ακόμα κι όταν ήμουν στην Κρήτη, είχα αγοράσει έναν ξεχαρβαλωμένο εκτυπωτή που φαινόταν να χρειάζεται το μισό πρωινό για να αναπαραγάγει ένα εκτυπωμένο αντίγραφο, προτού μπορέσω να πιάσω δουλειά.

Ο Μάικλ χαμογέλασε. «Ναι. Είναι πανέτοιμο για το κόκκινο στίλο σου». «Οπότε, θα μου πεις ποιος το γράφει;»

«Φυσικά, αν και θα σου ζητήσω να το κρατήσεις εμπιστευτικό προς το παρόν. Για την ακρίβεια, μάλιστα, τον ξέρεις». Έκανε μία παύση για σασπένς. «Ο Έλιοτ Κρέις».

Για μια στιγμή, δεν μπορούσα να αρθρώσω λέξη – ούτε μία από τριάντα χιλιάδες λέξεις. Ήταν το τελευταίο όνομα που περίμενα να ακούσω.

«Βγάζατε βιβλία του όταν δούλευες στις εκδόσεις Κλόβερλιφ», μου θύμισε ο Μάικλ.

«Δεν ισχύει απόλυτα», είπα. «Τον είδα δύο φορές, αλλά δεν είχα άμεση συνεργασία μαζί του. Ο Τσαρλς ήταν αυτός που τον πρότεινε. Οπότε, ήταν ο Τσαρλς που συνεργαζόταν μαζί του, όχι εγώ».

«Τον συμπαθούσες;»

«Την πρώτη φορά που τον συνάντησα, ήταν μεθυσμένος. Τη δεύτερη, ήταν αιμόφυρτος. Είπε ότι είχε πέσει από ένα λεωφορείο».

«Ναι, δεν σου κρύβω ότι αμφιταλαντεύτηκα κι εγώ πριν κατασταλάξω αν ήταν καλή ιδέα να του αναθέσω το βιβλίο, αλλά βέβαια αγοράζαμε το όνομά του – και δουλειά σου θα είναι εν μέρει να τον κρατάς υπό έλεγχο. Το βιβλίο είναι σημαντικό για μας για πάρα πολλούς λόγους, γι' αυτό και δεν θα θέλαμε να παρεκτρέπεται ο Έλιοτ. Και αφού διευκρινίστηκε και αυτό, ελπίζω ότι οι κακές του μέρες ανήκουν στο παρελθόν. Τότε που τον γνώρισες ήταν μόνο – πόσο ήταν, αλήθεια; Λίγο πάνω από τα είκοσι; Σήμερα είναι παντρεμένος. Πιστεύω ότι θα τον βρεις πιο... τακτοποιημένο πλέον».

«Η γραφή του πώς είναι;»

«Αυτό θα πρέπει να μου το πεις εσύ». Σερβίρισε κι άλλον καφέ στο φλιτζάνι του. «Ξέρεις πολύ περισσότερα για τα αστυνομικά μυθιστορήματα απ' όσα εγώ. Απ' ό,τι διάβασα πάντως, θα έλεγα ότι ο Έλιοτ έχει κάνει πολύ καλή δουλειά. Σίγουρα αναδίδει σχεδόν την ίδια αίσθηση με τα πρωτότυπα».

«Χρονικά, πότε είναι τοποθετημένο;» Υπήρχε λόγος που έκανα τη συγκεκριμένη ερώτηση. Στο τελευταίο βιβλίο, ο Άττικους Πυντ είχε διαγνωστεί με καρκίνο στον εγκέφαλο. Ήταν οι δικοί του καταρράκτες του Ράιχενμπαχ. Ο Άλαν τού είχε δώσει μόλις λίγους μήνες ζωής.

«Ακολουθεί τους *Φόνους της κίσσας*».

«Πρέπει να ακολουθεί *άμεσα*».

«Ναι, το κάνει. Ο Άττικους Πυντ δεν είναι καθόλου καλά. Συναντά τυχαία μία ηλικιωμένη κυρία που τυγχάνει να γνωρίζει, η οποία τον προσκαλεί στο σπίτι της στη Νότια Γαλλία. Το όνομά της είναι λαΐδη Τσάλφοντ...»

Αναγνώρισα αμέσως το όνομα. Ήταν χαρακτήρας του *Γεύση από τζιν και κυάνιο*, του έκτου βιβλίου της σειράς.

«Του λέει ότι κρυφάκουσε κάτι και αφήνει να εννοηθεί ότι φοβάται για τη ζωή της – και φυσικά, βρίσκεται δολοφονημένη. Έχει μια μάλλον απαίσια οικογένεια, αλλά είναι ο άντρας της –ο δεύτερος άντρας της– που ξεχωρίζει ως βασικός ύποπτος. Ήλπιζα ότι θα του έκανες μια ανάγνωση και μετά θα βοηθούσες τον Έλιοτ να ολοκληρώσει το υπόλοιπο δοκίμιο. Θέλουμε να το εκδώσουμε στις αρχές της ερχόμενης χρονιάς».

Ένας από τους πιο αλλόκοτους κανόνες του εκδοτικού χώρου συνίσταται στο ότι οι προθεσμίες είναι σχεδόν πάντα ασφυκτικές και δεν φαίνεται ποτέ να υπάρχει αρκετός χρόνος για να γίνουν όλα. Έκανα τους απαραίτητους υπολογισμούς. «Παραείναι στενά τα περιθώρια», κατέληξα.

«Ο Έλιοτ καθυστέρησε να ξεκινήσει». Ο Μάικλ πρέπει να είδε την έκφρασή μου να σκοτεινιάζει, γιατί έσπευσε να προσθέσει. «Δεν έφταιγε, φυσικά. Θέλαμε να στήσει σωστά την πλοκή, και ξόδεψε έναν αιώνα για να την οικοδομήσει». Μου χαμογέλασε για δεύτερη φορά. Ένιωσα ότι ήταν ένα χαμόγελο που άναβε κι έσβηνε κατά βούληση, σαν λάμπα. «Τη στιγμή που άκουσα ότι θα γύριζες πίσω στην Αγγλία, σκέφτηκα ότι ήταν ο τέλειος συνδυασμός, Σούζαν. Εξάλλου, εσύ ανακάλυψες τον Άλαν

Κόνγουεϊ. Ήσουν απόλυτα εξοικειωμένη με το λογοτεχνικό του ύφος, τα διάφορα τεχνάσματα που επινοούσε. Δεν λέω ότι είναι τέλειο, αλλά με τη δική σου συνεισφορά θα μπορούσε να αποδειχτεί πολύ εμπορικό. Όλοι λατρεύουν τον Άττικους Πυντ, και το όνομα του Έλιοτ είναι πολύ γνωστό στο κοινό... το επίθετό του, έστω. Πιστεύω ειλικρινά ότι μπορεί να έχουμε ένα μπεστ σέλερ στα χέρια μας».

«Τα δύο βιβλία που έγραψε για εμάς ο Έλιοτ στον Κλόβερλιφ δεν πήγαν και τόσο καλά», παρατήρησα. Κανονικά, δεν θα ήμουν τόσο αρνητική, αλλά είχα αμέτρητους λόγους να κρατηθώ μακριά από το συγκεκριμένο εγχείρημα. Εξάλλου, ήταν αλήθεια αυτό που είπα. Και ήταν ο λόγος που δεν κυκλοφόρησε ποτέ τρίτη συνέχεια στη σειρά του.

«Τα διάβασα», είπε ο Μάικλ. «Και μου άρεσαν. Μπορεί να ευθύνεται η ανεπαρκής προώθηση».

«Κάναμε ό,τι καλύτερο μπορούσαμε». Με εκνεύρισε η κριτική του, αλλά προσπάθησα να το κρύψω. «Εντάξει», πρόσθεσα. «Θα το διαβάσω και θα τα πούμε. Πού μένει τώρα ο Έλιοτ;»

«Στο δυτικό Λονδίνο... στο Νότινγκ Χιλ Γκέιτ. Πληροφοριακά να σου πω ότι του ανέφερα πως θα σε συναντούσα και κατενθουσιάστηκε. Σε θυμάται από τον Κλόβερλιφ και ξέρει πολύ καλά τι έκανες για τον Άλαν Κόνγουεϊ».

«Πολύ ευγενικό από μέρους του». Έριξα μια ματιά στην εκτύπωση. «Άρα μπορώ να δω τον τίτλο;» ρώτησα.

«Ασφαλώς». Το γύρισε προς το μέρος μου και πήρε το σημειωματάριο. Και να το εκεί, εγγράφως, σε άσπρο και μαύρο.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΥΝΤ

από τον Έλιοτ Κρέις

Το δέκατο βιβλίο σε μία... «εννεα-λογία»...

«Αναγραμματισμός», είπα.

«Παρακαλώ;»

Ήταν ένα ιδιωτικό αστείο. Δεν του το ανέλυσα.

είχαν αναθέσει τη συγγραφή, αλλά, όταν αποφάσισαν να μην εκδώσουν το βιβλίο, τα δικαιώματα επιστράφηκαν σ' αυτόν. Είχε απογοητευτεί πολύ απ' αυτό που είχε συμβεί και δεν είχε ξαναγράψει άλλο βιβλίο, αλλά εγώ τον επισκέφτηκα στην Οξφόρδη –εργαζόταν ως φύλακας στο Μουσείο Πιτ Ρίβερς– και τον έπεισα να κάνει άλλη μία προσπάθεια. Ξανάπιασε το αρχικό του χειρόγραφο, έκανε τις απαραίτητες αλλαγές και επικαιροποίησε το τέλος. Του δώσαμε καινούριο τίτλο: *Η Μίριαμ Κρέις και το Μικρούλικο Μαγαζάκι του Τρόμου*. Φυσικά, έπρεπε να υπάρχει κάπου η λέξη που να παραπέμπει στους «Μικρούληδες Λιτλ».

Η ανάθεση του βιβλίου ήταν εμπορική απόφαση. Ήξερα ότι υπήρχε τεράστιο ενδιαφέρον για τη Μίριαμ Κρέις και μία βιογραφία της δεν θα μπορούσε να κυκλοφορήσει σε καλύτερη στιγμή. Αλλά ομολογώ ότι δεν λυπόμουν που εκδικήθηκα τον Τζόναθαν Κρέις και τον ανιψιό του τον Ρόλαντ για όλα τα κακά που είχαν προκαλέσει όχι μόνο σ' εμένα αλλά και σε πολλούς ανθρώπους γύρω τους. Την ίδια στιγμή, ένιωθα κάποια προστατευτικότητα προς τα άλλα μέλη της οικογένειας που δεν είχαν επιδιώξει ποτέ κάτι τέτοιο. Το συζήτησα διεξοδικά με τον Σαμ, και συμφωνήσαμε να μη ζορίσουμε πολύ την Τζούλια, τη Λέιλα, τον Έντουαρντ και τη γυναίκα του την Έιμι (την οποία δεν γνώρισα ποτέ), αναφέροντας μεν τα ονόματά τους, αλλά κρατώντας τους σε μεγάλο βαθμό μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Το κύριο θέμα του βιβλίου ήταν η ίδια η Μίριαμ και έπαιρνε αυτό που της άξιζε – απόλυτα.

Μετά απ' αυτό, σχεδίαζα να εκδώσω ένα αστυνομικό μυθιστόρημα εγκαίρως για τα Χριστούγεννα, το πρώτο μίας προγραμματισμένης σειράς. Το έγραψε ένας ντετέκτιβ με γνώση εκ των έσω του αστυνομικού σώματος, με το ίδιο ψευδώνυμο που χρησιμοποίησε για να ολοκληρώσει την *Τελευταία υπόθεση του Πυντ*.

Ο Ίαν Μπλέικνι είχε γίνει Ίαν Μπλακ. Δούλευε ακόμα σαν αστυνομικός επιθεωρητής και είχε επιλέξει να μη χρησιμοποιεί το αληθινό του όνομα. Είχε διαλευκάνει τη δολοφονία του Έλιοτ Κρέις και είχε ολοκληρώσει το βιβλίο του, προσθέτοντας τις είκοσι χιλιάδες λέξεις που χρειαζόμουν. Ήξερα ότι αυτή η θεαματική μεταστροφή θα συνεπαγόταν μία ενδιαφέρουσα συνέντευξη στο *Φροντ Ρόου* –για παράδειγμα–, αλλά ένιωθε άβολα με την νεοαποκτηθείσα διασημότητά του, και

συμφωνήσαμε ότι η ανωνυμία ήταν η καλύτερη τακτική. Είχε αποφασίσει ήδη να συνταξιοδοτηθεί σε λίγα χρόνια και ξαφνιάστηκε βρίσκοντας να τον περιμένει μία καινούρια, πετυχημένη καριέρα.

Τον έβλεπα τώρα να στέκεται στο βάθος, όσο σερβίρονταν λευκό κρασί και καναπεδάκια. Το ίδιο είδος κόσμου που εμφανιζόταν πάντα σε παρουσιάσεις βιβλίων φαινόταν να απολαμβάνει τη συγκεκριμένη. Η αδερφή μου η Κέιτ ήταν λίγο πιο πέρα, και ο Ίαν κρατούσε τα δύο παιδιά του, τον Τομ και τη Λούσι, ένα από κάθε χέρι. Ήταν πολύ περήφανα γι' αυτόν, αλλά εκείνος στεκόταν εκεί, με το σακάκι και τη γραβάτα του, χωρίς να μπορεί να κρύψει το γεγονός ότι δεν έβλεπε την ώρα να γυρίσει σπίτι του.

Οι δυο μας ήμασταν μαζί τους τελευταίους έντεκα μήνες.

Δεν είχαμε παντρευτεί και δεν συζούσαμε ακόμα, αλλά βλεπόμασταν σχεδόν κάθε βράδυ και τα Σαββατοκύριακα. Πηγαίναμε σε συναυλίες και στο θέατρο, μαγειρεύαμε ή τρώγαμε σε εστιατόρια, μιλούσαμε για βιβλία. Σχεδιάζαμε ένα ταξίδι στην Κεντρική Αμερική. Νιώθαμε σαν να γνωριζόμασταν πολύ περισσότερο καιρό, κι εγώ ήξερα μέσα στην καρδιά μου ότι αυτή τη φορά θα ήταν για πάντα. Η Κέιτι τον λάτρευε. Ο Τομ και η Λούσι ήταν σχεδόν συνομήλικοι με τα παιδιά της και όλοι μαζί φτιάχναμε μία οικογένεια πιο ευτυχισμένη και υγιή απ' όσο υπήρξαν ποτέ οι Κρέις και οι Τσάλφοντ.

Δεν ισχυρίζομαι ότι είσαι ολοκληρωμένος μόνο όταν έχεις μία δουλειά και μία σχέση, δυστυχώς όμως εγώ αυτό έμαθα από τότε που επέστρεψα στο Κράουτς Εντ. Τα είχα ανάγκη και τα δύο και φοβάμαι ότι η απίθανη γοητεία του Χιούγκο και των δύο χρυσόψαρων, της Ηρώς και του Λέανδρου, δεν μου έφταναν. Είχα τον Ίαν και τις Εννέα Ζωές. Το πρώτο μου βιβλίο είχε κυκλοφορήσει, και δεν θυμάμαι να ήμουν ποτέ πιο ευτυχισμένη.

Το κοίταξα πάνω στο τραπέζι. *Η τελευταία υπόθεση του Πυντ*. Είχα επιστρέψει στον αρχικό τίτλο επειδή ένιωθα ότι το χρωστούσα στον Έλιοτ, αλλά αυτή τη φορά ήμουν αποφασισμένη πως θα ήταν αυτό ακριβώς. Είχα τελειώσει με τον Άλαν Κόνγουεϊ και το διάσημο δημιούργημά του. Από τη στιγμή που είχαν μπει στη ζωή μου, κοντά τριάντα χρόνια πριν, μόνο μεπλάδες μού είχαν δημιουργήσει. Αλλά, όπως στεκόμουν εκεί,

ήξερα ότι επιτέλους τους άφηνα πίσω μου. Είχα πάρει μία απόφαση σε ό,τι αφορούσε τον Άττικους Πυντ και αυτή τη φορά θα την τηρούσα.

Δεν θα ξανάμπαινε στη ζωή μου.

Ποτέ.

Ποτέ ξανά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αυτή είναι η τρίτη εμφάνιση της Σούζαν Ράιλαντ και του Άττικους Πυντ, και δεν θα κρατούσατε αυτό το βιβλίο στα χέρια σας αν δεν ήταν η Λέσλι Μάνβιλ, η εκπληκτική ηθοποιός που υποδύθηκε τη Σούζαν δύο φορές – και η οποία θα επανέλθει όταν γυρίσουμε κι αυτό. Την τελευταία μέρα των γυρισμάτων των *Φόνων του Νυχτολούλουδου*³⁸ στην Κρήτη, ανέφερε ότι θα ήθελε να επιστρέψει άλλη μία φορά και εκείνη τη στιγμή άναψε η πρώτη σπίθα ζωής του βιβλίου. Θέλω να ευχαριστήσω αυτήν και τον Τιμ Μακμάλαν (από τους εξαιρετικούς χαρακτήρες της σειράς *Foyle's War* και τέλειο Άττικους) που με ενθάρρυναν να βάλω τα δυνατά μου. Η Eleventh Hour Films ανέλαβε την παραγωγή και των δύο κύκλων και θα αναλάβει και του τρίτου. Είμαι ευγνώμων στην Τζιλ Γκριν και την Ιβ Γκουτιέρες, καθώς και στη Σούζαν Σίμπσον της WGBH/PBS για την τεράστια συνεισφορά τους.

Όπως πάντα, είμαι πολύ τυχερός που συνεργάζομαι με τον εκδοτικό οίκο Penguin Random House, που είναι πολύ πιο ευγενικός και υποστηρικτικός απ' όσο οι εκδόσεις Κόστον που παρουσιάζονται σε αυτές τις σελίδες. Ο πλήρης κατάλογος των συντελεστών αναφέρεται πιο κάτω, αλλά θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την ακούραστη επιμελήτριά μου Σελίνα Γουόκερ – καθώς και τη Βενίσια Μπάτερφιλντ και την Τζοάνα Τέιλορ. Ήμουν υπό μεγάλη πίεση για να ολοκληρώσω το βιβλίο και να το διασκευάσω για την τηλεόραση σχεδόν ταυτόχρονα, οπότε με βοήθησαν πολύ τη στιγμή που το είχα μεγαλύτερη ανάγκη.

Οφείλω να ευχαριστήσω την Αϊλίν Μαρίνο που πλειοδότησε γενναιόδωρα στη φιλανθρωπική δημοπρασία για λογαριασμό του National Literacy Trust (μία από τις αγαπημένες μου φιλανθρωπικές οργανώσεις) και η οποία βρίσκει τώρα τον εαυτό της να διασύρεται στην *Τοπιογραφία της ποινικής έρευνας*.

Ο πολύπαθος ατζέντης μου Τζόναθαν Λόιντ συνεχίζει να μου λέει μόνο